

RB MAGAZINE

Maj (87)/2022

**PRZEDŁUŻENIE TERMINÓW NA ZŁOŻENIE
INFORMACJI DLA SPÓŁEK
NIERUCHOMOŚCIOWYCH**

**SAMOCHÓD WYKUPIONY PRYWATNIE
Z LEASINGU A JEGO SPRZEDAŻ
W 2022 ROKU**

**KONSULTACJE PROJEKTU
OBJAŚNIENÍ PODATKOWYCH
DOTYCZĄCYCH METODY ODPRZEDAŻY**

KONSTANCJA SAWECKA

**MOŻLIWOŚĆ WYKONYWANIA ZAWODU PRZEZ
LEKARZY I ZAWODY MEDYCZNE
Z UKRAINY W POLSCE**

ISSN 0239-2313

9 770239 231643 >

Russell Bedford
taking you further

Projekt opodatkowania spółek komandytowych podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT) ma wejść w życie już od 01.01.2021 roku. Aby zabezpieczyć swoją działalność, zadbaj o przekształcenie formy działalności.

Przekształcenie składa się z kilku kroków:

1. sporządzenie planu przekształcenia;
2. podjęcie uchwały o przyjęciu planu przekształcenia;
3. złożenie przez wspólników oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształcanej;
4. dokonanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wpisu przekształcanej spółki jawnej;
5. złożenie wniosku o ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o przekształceniu spółki komandytowej w spółkę jawną.

Zadbaj o przyszłość swojego biznesu.
Powierz profesjonalistom jego optymalizację.

al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa

T: 22 276 61 80, E: office@russellbedford.pl

Zabezpiecz swój biznes

Przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną, krok po kroku

Nasi specjaliści przeprowadzą dla Ciebie uproszczone postępowanie przekształcenia działalności tak, aby była jak najbardziej opłacalna i jednocześnie zgodna ze znowelizowanym prawem.

6

MOŻLIWOŚĆ WYKONYWANIA ZAWODU PRZEZ LEKARZY I ZAWODY MEDYCZNE Z UKRAINY W POLSCE

Konstancja Sawicka

8

PRZEDŁUŻENIE TERMINÓW NA ZŁOŻENIE INFORMACJI DLA SPÓŁEK NIERUCHOMOŚCIOWYCH

Darya Bannaya

11

KONSULTACJE PROJEKTU OBJAŚNIEŃ PODATKOWYCH DOTYCZĄCYCH METODY ODPRZEDAŻY

Leszek Dutkiewicz

Maj / 2022

AKTUALNOŚCI

Russell Bedford z 17% wzrostem
w obszarze podatków 4

Wsparcie dla Ukrainy. Dołącz do zrzutki lub zbiórki 5

TEMAT NUMERU

Możliwość wykonywania zawodu przez lekarzy
i zawody medyczne z Ukrainy w Polsce 6

PODATKI

Przedłużenie terminów na złożenie informacji
dla spółek nieruchomościowych 8

Konsultacje projektu objaśnień podatkowych
dotyczących metody odprzedaży 9

Dalszy ciąg łatania Polskiego ładu 11

Samochód wykupiony prywatnie z leasingu
a jego sprzedaż w roku 2022r. 12

PRAWO

Odstąpienie od zasady praw nabytych jest dopuszczalne
tylko w szczególnych okolicznościach 13

Nowy kodeks spółek handlowych
nie ułatwi prowadzenia działalności 14

Obowiązki przedsiębiorców w zakresie
zapewnienia płatności bezgotówkowych 15

Tajemnica przedsiębiorstwa w kontekście
zmian w ustawie o finansach publicznych 16

Informacje zawarte w tej publikacji są tylko dla celów informacyjnych i nie stanowią profesjonalnego doradztwa z zakresu księgowości, podatków, biznesu czy porad prawnych. Ustawy i przepisy zmieniają się szybko, więc informacje zawarte w niniejszym dokumencie mogą nie być kompletne i aktualne. Proszę skontaktować się z profesjonalnym doradcą przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie zawartych informacji.

PODATKI

Przedłużenie terminów
na złożenie informacji
dla spółek
nieruchomościowych

8

MAJ NR 5 (87) 2022

RB Magazine
al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa
tel. 22 276 61 84
www.russellbedford.pl

Wydawca

 Russell Bedford
taking you further

Redaktor Prowadząca
Katarzyna Kołbus
katarzyna.kolbus@russellbedford.pl

Reklama
e-mail: marketing@russellbedford.pl

Projekt i skład
DOCE System Solutions sp. z o.o.
ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
www.doce.com.pl | 662311844

SZANOWNI PAŃSTWO

DEPARTAMENT EFEKTYWNOŚCI WYDATKÓW PUBLICZNYCH I RACHUNKOWOŚCI WZIĄŁ NA WARSZTAT ZAWÓD KSIĘGOWEJ. PUBLICZNA DEBATA NAD KIERUNKAMI ROZWOJU, MA PODNIEŚĆ PRESTIŻ PROFESJI I UPROŚCIĆ PROCEDURY UZYSKIWANIA UPRAWNIENI.

Konsultacje społeczne uruchomione przez Ministerstwo Finansów dotyczą wyników badań przedstawionych w Raporcie z ogólnopolskiego badania ankietowego dotyczącego oceny efektów przeprowadzonej w 2014 r. deregulacji usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Wynika z niego, że ustawa deregulacyjna nie rozwiązała wszystkich problemów branży, a wręcz obniżyła jakość usług biur rachunkowych. W związku z tym, że powrót do zasad sprzed deregulacji nie byłby tu najlepszym rozwiązaniem, rozpoczęto dyskusję o przyszłości zawodu. W ramach prac nad rozwiązaniami prawnymi odnośnie zawodu księgowego kluczową kwestią jest wskazanie zakresu czynności, do których uprawnieni byłiby księgowi, a także rozważenie, które z tych czynności i czy w ogóle, powinny zostać zastrzeżone do wykonywania przez księgowych. Obecnie czynności te często są wykonywane zarówno przez księgowych, jak i przez doradców podatkowych. Obecnie czynnością zastrzeżoną dla doradców podatkowych jest udzielanie porad, opinii i wyjaśnień z zakresu m.in. obowiązków podatkowych i celnych. Tymczasem księgowi także dysponujący taką wiedzą często wchodzą w rolę doradcy, czego ocze-

kuje od nich rynek, ich klienci, i co stanowi dla nich rzecz problematyczną, ponieważ zwiększa w sposób istotny zakres ich pracy. Współpraca pomiędzy doradcami podatkowymi i księgowymi to zatem jeden z obszarów, które mogą okazać się istotne w dyskusji o przyszłości księgowości.

Zapraszamy do lektury naszych publikacji oraz korzystania z usług zarówno naszych doradców podatkowych, jak i księgowych, którzy od lat współpracują ze sobą, co pozwala nam świadczyć wysokiej jakości usługi.

Redaktor prowadząca

Russell Bedford

Russell Bedford z 17% wzrostem w obszarze podatków

Jak co roku Międzynarodowy Biuletyn Rachunkowości publikuje swój Światowy Przegląd globalnych sieci i stowarzyszeń. W tym roku również zajmujemy ważne miejsce w zestawieniu.

Rankingi są tworzone na podstawie całkowitych przychodów grup w dolarach amerykańskich. International Accounting Bulletin – World Survey 2022 uplasował grupę Russell Bedford International na 17 miejscu w obszarze podatków. W stosunku do poprzedniego roku mamy 17% wzrost.

Russell Bedford Dmowski i Wspólnicy Kancelaria Adwokacka, jako członek międzynarodowej sieci firm doradczych Russell Bedford jest dumne z osiągniętego wyniku. Gratulujemy wszystkim członkom na całym świecie, a także kolegom z polskiego zespołu.

Networks				
Rank	Name	Fee income (US\$m)	Fee income last year (US\$m)	Growth
1	PwC*	10,834.1	10,748.0	1%
2	EY*	10,500.0	9,899.0	6%
3	Deloitte*	8,900.0	8,700.0	2%
4	KPMG*	7,020.0	6,480.0	8%
5	BDO	2,463.9	2,258.0	9%
6	RSM	2,104.3	1,913.2	10%
7	Nexia International*	1,422.0	1,253.8	13%
8	Crowe	1,368.2	1,252.8	9%
9	Grant Thornton*	1,364.0	1,256.1	9%
10	HLB	1,102.0	819.3	35%
11	Moore Global	1,033.5	944.4	9%
12	Baker Tilly International	967.8	1,006.9	-4%
13	Kreston Global	657.7	570.8	15%
14	Mazars*	402.4	384.7	5%
15	PKF International	326.6	324.1	1%
16	MGI Worldwide	212.1	226.8	-6%
17	Russell Bedford International*	152.4	130.6	17%
18	UHY International*	143.9	115.8	24%
19	ECOVIS International	140.2	122.2	15%
20	SFAJ*	111.9	109.2	2%
21	TGS*	55.5	53.6	4%
22	UC&CS America*	52.4	79.7	-34%

Wsparcie dla Ukrainy. Dołącz do zrzutki lub zbiórki

Specjalna grupa jednej z jednostek wojskowych, jaka będzie wysłana na front do wykonania zadań specjalnych, potrzebuje dodatkowej pomocy w zakupie sprzętu. Grupa prosi o wsparcie finansowe organizacje lub osoby indywidualne.

Lista potrzebnego sprzętu:

- Celowniki kolimatorowe Holosun Encloset Elite HS512C -10
- Lupa Holosun HM3X-T3X—10
- Wspornik bichny AKS-74U—6
- Wspornik bichny AK-74-4
- Vertical grip RIS do AKS-74U-6
- Vertical grip RIS do AK-74-4
- Teleskopowa kolba Fab Defense do AKS-74U-6
- Teleskopowa kolba Fab Defense do AK-74-4
- Gumowany uchwyt Fab Defense do AKS-74U-6
- Gumowany uchwyt Fab Defense do AK-74-4
- Komplet letnich mundurów taktycznych—16 (rozm 182: rozm 50-4; rozm 52-1 szt; rozm 54-2 szt; rozm 56-1 szt; rozm 58-1 szt; rozm 170: rozm 58-1 szt; rozm 194: rozm 56-1 szt; rozm 192: rozm 52-1, rozm 180: rozm 56—2 szt.; rozm 54—1 szt; rozm 58—1 szt.)
- RPS (system pasowo-ramię AK) (MULTICAM) — 10
- Latarka Olight PL - Mini 2 Valkyrie (czarna) -10
- Osłona komory zamkowej AK z szyną Luszezek-10 picatinny
- Chwyt taktyczny Fab Defense do AK-10
- Nóż bojowy Glock 78—16

W razie pytań, zapraszamy do kontaktu na nasz adres e-mail office@russellbedford.pl

BENEFICJENT: CF PROMIEŃ NADZIEI

IBAN: UA293052990000026003035021430

SWIFT-PBANUA2X

BANK BENEFICJENTA: JSC CB "PRIVATBANK", UL. HRUSHEVSKOHO 1D, KIJÓW, 01001, UKRAINA

ADRES FIRMY: 04071, KIJÓW, UKRAINA, UL. 5 PIĘTRO

BANK KORESPONDENCYJNY: COMMERZBANK AG, FRANKFURT NAD MENEM, NIEMCY KOD SWIFT: COBADEFF

RACHUNEK BANKU BENEFICJENTA W BANKU KORESPONDENCYJNYM: 400886700401

W PRZELEWIE PROSZĘ UMIEŚCIĆ NAZWĘ PROJEKTU #DEFENDER

JEŚLI CHCESZ COŚ KUPIĆ W POLSCE (OPCJA POŻĄDANA, PONIEWAŻ W UKRAINIE JEST TO BARDZO UTRUDNIONE), NAPISZ DO KOORDYNATORA PROJEKTU:

E-MAIL: B.ZAVIEDIEIEVA@RAYOFHOPE.COM.UA LUB +38 093 977 01 06 (WHATAPP, TELEGRAM)

Możliwość wykonywania zawodu przez lekarzy i zawody medyczne z Ukrainy w Polsce

KONSTANCJA SAWECKA,
radca prawny
Russell Bedford Poland

Wprowadzona ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa możliwość udzielenia zgody na wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty, pielęgniarki albo położnej oraz przyznania warunkowego prawa wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, pielęgniarki albo położnej przez okres 18 miesięcy pozwoli osobom, które przybyły z Ukrainy i mają wykształcenie medyczne, pracować w swoim zawodzie, pomimo nieznajomości języka polskiego.

Obecna sytuacja niewątpliwie uzasadnia przyznanie osobom, które nie znają języka polskiego, prawa do wykonywania tych zawodów. Rozwiązanie to ułatwi dostęp do świadczeń medycznych obywatelom Ukrainy, którzy nie znają języka polskiego. Bariera językowa

mogłaby spowodować zaniechanie szukania pomocy medycznej przez te osoby, co miałyby bardzo negatywne konsekwencje dla ich zdrowia, a nawet życia. Oczywiście trzeba mieć też na uwadze to, że możliwość wykonywania pracy w języku ukraińskim może spowo-

dować spadek motywacji do nauki języka polskiego. Stąd to ograniczenie czasowe jest konieczne, ponieważ praca w tych zawodach nie polega wyłącznie na kontakcie z pacjentem, ale także na komunikowaniu się z personelem placówek medycznych oraz korzystaniu

z systemów teleinformatycznych niezbędnych do wystawiania e-recept, e-zwolnień itp.

Do Polski przybyło ponad dwa miliony Ukraińców, a w dalszej perspektywie może być dużo więcej. Wszyscy oni są potencjalnymi pacjentami, zwłaszcza, że często droga do Polski odbywała się w bardzo ciężkich warunkach. Przejeżdżali oni nieogrzewanymi pociągami albo pieszo przekraczali granicę. Zwłaszcza dzieci, które wiele godzin, a czasami dni spędziły w niskiej temperaturze, czekając na odprawę w ruchu pieszym na przejściu granicznym pomiędzy Polską a Ukrainą, będą potrzebowały pilnej pomocy medycznej. Taka liczba nowych pacjentów spowodowałaby paraliż polskiej służby zdrowia, która już wcześniej była niewydolna, a braki kadrowe wśród lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych były przyczyną ograniczonego dostępu obywateli Polski do świadczeń medycznych. Z tego względu wprowadzone regulacje są konieczne w obecnej sytuacji.

Można zauważyć, że Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy pomija inne grupy zawodów medycznych, w tym farmaceutów. Tymczasem obecna sytuacja uzasadnia wprowadzenie szczególnych rozwiązań prawnych, które umożliwią obywatelom Ukrainy skorzystanie z opieki farmaceutycznej. Większość

z nich nie zna języka polskiego, a tym bardziej polscy farmaceuci nie znają języka ukraińskiego. Często apteka jest pierwszym punktem, gdzie szuka się pomocy medycznej przy różnych dolegliwościach lub chorobach, szczególnie gdy okres oczekiwania na skorzystanie z pomocy medycznej jest długi lub nie ma potrzeby konsultacji lekarskiej. Ponadto placówki apteczne świadczą także inne usługi. Obecnie w około 1800 placówek można zaszcześcić się na Covid-19, co przy niskim stopniu wyszczepialności obywateli Ukrainy ma ogromne znaczenie w dobie pandemii. W świetle ostatnich wydarzeń apel pracodawców o objęcie ukraińskich farmaceutów tzw. uproszczonym systemem zatrudniania w polskich aptekach jest jak najbardziej uzasadniony. Niewątpliwie powinno także zostać wdrożone w trybie pilnym kompleksowe rozwiązanie dotyczące programów nauki języka polskiego dla osób z Ukrainy, które mogą wykonywać zawód n.in. farmaceuty aby jak najszybciej mogły posługiwać się językiem polskim na poziomie umożliwiającym świadczenie usług w sposób bezpieczny także dla obywateli Polski. W mojej ocenie nieuzasadniona jest odmowa przyznania prawa wykonywania zawodu farmaceuty lub technika farmaceutycznego podczas, gdy w Polsce przebywa obecnie około dwóch milionów ukraińców.

”

System podatkowy ma istotny wpływ na wzrost gospodarczy kraju. Dobrze zaprojektowany pozwala podatnikom łatwo obliczać i płacić należne daniny oraz zapewnia środki na sfinansowanie wydatków publicznych.

Przedłużenie terminów na złożenie informacji dla spółek nieruchomościowych

Przedłużenie terminów sprawozdawczych po raz kolejny jest wprowadzane dla przedsiębiorców. O ile odroczenie terminu do przesłania deklaracji CIT-8 czy sprawozdania finansowego nie jest już czymś nadzwyczajnym, o tyle złożenie informacji przez spółki nieruchomościowe o raz jej wspólników budziło prawdziwy niepokój. Rok 2022 jest pierwszym rokiem, w którym spółki nieruchomościowe oraz jej wspólnicy są zobowiązani do złożenia informacji specjalnych.

Spółkami nieruchomościowymi stają się firmy, w których wartość bilansowa nieruchomości przekracza 10 mln PLN oraz jednocześnie przekracza 50% wartości bilansowej aktywów. Zgodnie z literalną treścią przepisów, definicja ustawowa rozróżnia sytuacje, gdy mamy do czynienia z podmiotem rozpoczynającym działalność a podmiotem kontynuującym swą działalność gospodarczą. Definicja powyższych spółek powstała nie bez powodu – podmioty, które spełniają wyżej wymienione kryteria kwalifikują się na dodatkowe obowiązki publicznoprawne.

Zgodnie z art. 27 ust. 1e ustawy o CIT oraz art. 45 ust. 1f ustawy o PIT spółki oraz ich udziałowcy są zobowiązani do przekazania struktur własnościowych do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Powyższy obowiązek muszą spełnić spółki nieruchomościowe oraz ich wspólnicy, którzy posiadają:

- udziały bądź akcje dające co najmniej 5% praw głosu,
- ogół praw i obowiązków dających co najmniej 5% prawa do udziału w zysku,
- co najmniej 5% ogólnej liczby tytułów uczestnictwa lub praw

o podobnym charakterze.

Bardziej szczegółowo zakres niezbędnych do przekazania danych organom podatkowym przedstawialiśmy w poprzednich artykułach.

Niniejsze informacje należy przestać za pomocą środków komunikacji elektronicznej na skrzynkę odbiorczą Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. W związku z brakiem precyzyjnego określenia zakresu informacji, którą należy zraportować organom podatkowym oraz wzoru formularza postanowiono przedłużyć termin na złożenie wszystkich wymaganych informacji do 30 września 2022 roku.

W związku z powyższym, dnia 31 marca zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie przedłużenia terminu przekazywania informacji dotyczących spółek nieruchomościowych z dnia 29 marca 2022 r. (Dz. U. z 2022 poz. 709), zgodnie z którym:

„§ 1. Przedłuża się do dnia 30 września 2022 r. termin do przekazywania przez spółki nieruchomościowe, podatników podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatników podatku dochodowego od osób praw-

nych informacji, o których mowa:

1. w art. 45 ust. 3f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.),
2. w art. 27 ust. 1e ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.) – dotyczących spółek nieruchomościowych, których rok podatkowy lub rok obrotowy zakończył się w okresie od dnia 31 grudnia 2021 r. do dnia 31 maja 2022 r.”

Przedłużenie terminu na złożenie informacji o spółkach nieruchomościowych jest korzystne zarówno dla fiskusa jak i podatników. Gdyż fiskus może sporządzić odpowiedni formularz dla przesyłania powyższych informacji a spółki oraz ich wspólnicy będą mogli przekazać organom podatkowym rzetelne i kompletne informacje.

Darya Bannaya,

Młodszy konsultant
podatkowy

Konsultacje projektu objaśnień podatkowych dotyczących metody odprzedaży

MF przekazało do konsultacji projekt objaśnień podatkowych w sprawie metody ceny odprzedaży jako jednej z metod szacowania cen transferowych. Konsultacje mają potrwać do końca kwietnia i prawdopodobnie wzbudzą zainteresowanie osób zawodowo zajmujących się sporządzaniem dokumentacji podatkowych i analiz.

Docelowe objaśnienia będą miały zastosowanie do transakcji kontrolowanych realizowanych po 31 grudnia 2018 r.

W proponowanej treści objaśnień oprócz wyjaśnień o charakterze ogólnym, definicyjnym mają się znaleźć wskazówki, kiedy należy stosować metodę ceny odprzedaży (dalej: MCO), w jaki sposób ustalać marżę, jak wybierać wskaźnik rentowności, w jaki sposób badać porównywalność.

MCO należy zastosować w szczególności gdy:

- nie można zastosować metody porównywalnej ceny niekontrolowanej,
- przedmiot transakcji kontrolowanej został w krótkim odstępie czasowym odprzedany do podmiotu niepowiązanego,
- przedmiot transakcji niekontrolowanej (transakcja odprzedaży) nie uległ znacznym zmianom.

Wybór podmiotu

MCO stosowana jest przede wszystkim w obrocie towarowym pomiędzy podmiotami powiązanymi, z których jeden jest producentem a drugi dystrybutorem.

Określenie marży ceny odprzedaży i kalkulacja ceny zakupu

W obliczeniach marży brutto (marży ceny odprzedaży), koszty bezpośrednie i pośrednie związane z odprzedażą przedmiotu transakcji kontrolowanej

nie zawierają ani kosztów ogólnego zarządu, ani wartości sprzedanych dóbr lub usług. Dla potrzeb kalkulacji marży brutto nie wyłącza się kosztów sprzedaży. Kosztami sprzedaży są np. koszt wynagrodzenia dla handlowców, koszt transportu towarów

Stosując MCO należy najpierw ustalić cenę sprzedaży do podmiotu niepowiązanego. Następnie od tej kwoty należy odjąć marżę ceny odprzedaży, która odzwierciedla koszty związane z odprzedażą oraz zysk dla podmiotu. Uzyskana w tej kalkulacji cena jest ceną zakupu od podmiotu powiązanego (transakcja kontrolowana).

Porównania marży ceny odprzedaży dokonuje się za pomocą danych wewnętrznych lub zewnętrznych.

Wybór wskaźnika rentowności

W MCO dopuszczalne jest testowanie wskaźników rentowności obliczonych dla całej działalności danego podmiotu, w szczególności gdy prowadzi jednorodną działalność lub prowadzi kilka typów działalności, natomiast jedna z nich stanowi działalność wiodącą. Zastosowanie porównania na całej działalności nie jest natomiast właściwe, w przypadku gdy podmiot angażuje się w różnorodne transakcje kontrolowane.

Porównywalność

Istotne znaczenie w kontekście rozpatrywania różnic między transakcjami porównywanymi mogą mieć np.: profil funkcjo-

nalny stron transakcji, pełnione funkcje oraz umiejscowienie funkcji na różnych szczeblach obrotu, sposób prowadzenia działalności podmiotu, inne warunki, które mogą wpływać na porównywalność (np. strategia biznesowa, wpływ polityki cenowej grupy na stosowane ceny, warunki umowne).

Powyższy katalog jest przykładowy i otwarty, a zastosowanie konkretnych czynników w konkretnym przypadku zależy od danego stanu faktycznego i okoliczności.

Profil funkcjonalny podmiotów uczestniczących w dokonaniu konkretnej transakcji kontrolowanej obejmuje w szczególności pełnione funkcje, ponoszone ryzyka i angażowane aktywa.

Jeżeli występują istotne różnice między transakcją kontrolowaną a niekontrolowaną, to należy wyeliminować te różnice za pomocą korekty porównywalności. Nie należy dokonywać korekt na kryteriach porównywalności, które nie mają wpływu na wysokość ceny transferowej lub ich wpływ jest nieznaczny.

Obecnie nie ma przepisów wyznaczających minimalną lub rekomendowaną liczebność próby porównawczej w analizie danych porównawczych.

Leszek Dutkiewicz,
Partner
Russell Bedford Poland.

Dalszy ciąg łatania Polskiego ładu

Niedawno pisaliśmy o dużej nowelizacji przepisów podatkowych, która ma naprawić rozwiązania wdrożone z początkiem roku w ramach „polskiego ładu”, a które wbrew zapowiedziom i kampaniom marketingowym okazały się równie mało korzystne, co mało dopracowane. Tempo prac jest dosyć prężne i już w dniu 12 kwietnia 2022 roku MF opublikowało zaktualizowany projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw. Uaktualniony projekt ustawy uwzględnia niektóre uwagi zgłoszone w konsultacjach społecznych.

Najistotniejsze zmiany jakie nastąpiły dotyczą możliwości ponownego wyboru formy opodatkowania, czy zwrot z urzędu nadpłaconych różnic w zaliczkach na ubezpieczenie zdrowotne miesięczne, a te w rocznym rozliczeniu.

Poniżej przedstawiamy jakie różnice pojawiły się w nowym projekcie względem pierwotnego tekstu:

Ponowny wybór formy opodatkowania

W projekcie została zaproponowana możliwość ponownego wyboru formy opodatkowania przez przedsiębiorców, którzy wybrali ryczałt albo podatek liniowy.

Zasady zwrotu różnic w ubezpieczeniu zdrowotnym

Ujednolicono zasady zwrotu nadpłaconych (różnic między sumą wpłaconych za poszczególne miesiące roku składek zdrowotnych a roczną składką zdrowotną) składek na ubezpieczenie zdrowotne z zasadami wynikającymi z przepisów Ordynacji podatkowej.

Zwrot będzie dokonywany z urzędu na podstawie rocznego rozliczenia złożonego przez przedsiębiorcę i poprawnej weryfikacji KAS. Warunkiem zwrotu z urzędu będzie:

- Złożenie rozliczenia rocznego
- Poprawna weryfikacja danych z KAS

Brak złożenia rocznego rozliczenia skutkował będzie przeksięgowaniem na konto płatnika, co będzie mogło zostać potrącone z płatności bieżących składek.

Częściowe odliczenie składki zdrowotnej

Wprowadzono możliwość częściowego odliczenia zapłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne od dochodu/przychodu albo podatku.

Dopłata składek

Dopłata składek będzie następowała w terminie płatności składek za kwiecień, tj. miesiąc, za który będzie sporządzane rozliczenie roczne składki. W związku z tym, że zmianie ulega termin na złożenie zeznania rocznego przez osoby na ryczałcie

– do 30 kwietnia, tym samym rozliczenie roczne w ZUS również będzie sporządzane w jednym terminie.

Ulga PIT-0 dla ZUS

ZUS jako płatnik będzie mógł stosować ulgi PIT-0, o ile otrzyma od podatnika oświadczenie o spełnieniu warunków do zastosowania zwolnienia.

Przekroczenie progu 30.000

Wylimitowano konieczność bezwrotnego wycofania wniosku przez podatnika o przewidywanym przekroczeniu 30 tys. zł. Po przekroczeniu 30 tys. zł, ZUS będzie pobierał zaliczki bez stosowania kwoty wolnej od podatku.

Doprecyzowanie zakresu danych przekazanych przez płatników

Doprecyzowano zakres danych przekazywanych przez płatników w imiennych raportach rozliczeniowych lub deklaracjach rozliczeniowych. Doprecyzowanie to dotyczy m.in. informacji o kwocie różnicy między roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne a sumą składek

na ubezpieczenie zdrowotne za poszczególne miesiące roku kalendarzowego albo roku składkowego oraz informację o kwocie należnego podatku dochodowego od osób fizycznych za dany rok kalendarzowy.

Dopłaty

Ubezpieczony będzie wpłacał kwotę stanowiącą różnicę między roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne ustaloną od rocznej podstawy, a sumą składek na ubezpieczenie zdrowotne wynikającą ze złożonych dokumentów za poszczególne miesiące roku składkowego albo roku kalendarzowego. Kwota ta wykazywana będzie w dokumencie rozliczeniowym składanym za miesiąc, w którym upływa termin złożenia zeznania.

Po upływie terminu na złożenie wniosku przy jednoczesnym braku zaległości z tytułu składek lub nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, do zwrotu których został zobowiązany płatnik składek, kwota zwrotu podlega rozliczeniu na koncie płatnika składek.

Informowanie się wzajemne urzędów

Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o formie opodatkowania oraz o wysokości przychodów lub dochodów wykazanych w dokumentach przekazywanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, o kwocie należnego podatku dochodowego od osób fizycznych za dany rok kalendarzowy wykazanego w dokumentach przekazywa-

nych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Z kolei Szef Krajowej Administracji Skarbowej informuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych o rozbieżnościach pomiędzy formą opodatkowania i wysokością przychodów lub dochodów wykazanych w dokumentach przekazywanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych a formą opodatkowania i wysokością przychodów lub dochodów wykazanych dla celów podatkowych oraz o rozbieżnościach pomiędzy kwotą należnego podatku dochodowego od osób fizycznych za dany rok kalendarzowy wykazanego w dokumentach przekazywanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a kwotą należnego podatku wykazanego dla celów podatkowych.

Doręczenie elektroniczne

Dodane zostały przepisy w ustawie zdrowotnej dotyczące doręczeń elektronicznych. Zagwarantuje to możliwość zapoznania się osobie, której przysługuje zwrot z decyzjami, postanowieniami, zawiadomieniami i innymi dokumentami. Informacja o ich umieszczeniu na profilu informacyjnym będzie mogła być przesyłana przez ZUS mailem lub SMS-em.

Zwolnienie z zasiłków macierzyńskich

W zaliczkach ZUS będzie mógł stosować zwolnienie w zakresie zasiłków macierzyńskich od 1 lipca 2022 r. natomiast zwolnienie tych zasiłków od 1 stycznia 2022 r. będzie stosowane w rozliczeniu rocznym.

Wyeliminowano konieczność bezzwłocznego wycofania wniosku przez podatnika o przewidywanym przekroczeniu 30 tys. zł. Po przekroczeniu 30 tys. zł, ZUS będzie pobierał zaliczki bez stosowania kwoty wolnej od podatku.

Leszek Dutkiewicz,
Partner
Russell Bedford Poland.

Samochód wykupiony prywatnie z leasingu a jego sprzedaż w 2022 roku

W poprzednio obowiązującym stanie prawnym podatnicy, którzy sprzedawali samochody wykupione z leasingu na cele prywatne, byli zobligowani do stosownego wykazania przychodu z odpłatnego zbycia rzeczy, jeżeli sprzedaż była dokonywana przed upływem 6 miesięcy od miesiąca, w którym nastąpił wykup oraz wycofanie samochodu z ewidencji środków trwałych. Rozwiązanie takie było bardzo popularne wśród podatników, ponieważ pozwalało na uniknięcie podatku od dochodu ze sprzedaży auta po 6 miesiącach od wycofania auta z ewidencji. Ustawodawca uznał to zjawisko za znajdujące się na pograniczu prawa, dlatego postanowił uszczelnić system odsprzedaży aut poleasingowych.

W ramach Polskiego Ładu zmieniona została treść art. 10 ust. 2 oraz art. 14 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych[1]. Zgodnie z regulacjami zawartymi w znowelizowanych przepisach, od 1 stycznia 2022 roku przychód ze sprzedaży samochodu wycofanego z jednoosobowej działalności gospodarczej będzie uznawany za przychód z działalności gospodarczej, jeżeli między pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym pojazd zostanie wycofany z działalności i dniem jego zbycia nie upłynie 6 lat.

Co ważne, nowe regulacje odnoszą się do kwestii sprzedaży (odpłatnego zbycia) samochodu. Decydując się np. na obdarowanie takim pojazdem krewnych po stronie przedsiębiorcy, nie wystąpi obowiązek wykazania przychodu. Mogą jednak wystąpić obowiązki ustawowe na gruncie podatku od spadków i darowizn.

Według nowych przepisów, sprzedaż sa-

mochodu wycofanego z JDG opodatkowana będzie (pod warunkiem, że sprzedaż zostanie dokonana przed upływem 6 lat od wycofania bądź wykupu):

- 3% w przypadku stosowania ryczałtu od przychodów,
- 19% w przypadku podatku liniowego,
- 17% lub 32% w przypadku stosowania skali podatkowej.

Sprzedaż samochodu osobowego, który jest wycofany z działalności gospodarczej, jest neutralna pod kątem podatku od towarów i usług, gdyż sprzedaż pochodzi z majątku prywatnego. Ponadto, sprzedaż samochodu w wyżej opisanych warunkach nie wymaga złożenia żadnych dodatkowych dokumentów czy oświadczeń. Pamiętajmy, iż przy sprzedaży samochodu osobowego każda osoba fizyczna zbywająca pojazd jest zobowiązana do przekazania umowy kupna

– sprzedaży do właściwego miejscowo według swojego miejsca zamieszkania wydziału komunikacji. Za niezgłoszenie danej umowy w terminie 30 dni od dnia sprzedaży grozi kara grzywny do 1000 zł.

Mówi o tym art. 140mb pkt. 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym[2]:

„Kto, będąc właścicielem pojazdu zarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wbrew przepisowi art. 78 ust. 2 pkt 1 nie zawiadamia starosty o nabyciu lub zbyciu pojazdu – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 1000 zł”.

Darya Bannaya,
Młodszy konsultant
podatkowy

[1] Ustawa z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 poz. 558,583).

[2] Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 roku prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2269, 2328).

Odstąpienie od zasady praw nabytych jest dopuszczalne tylko w szczególnych okolicznościach

Osoby, którym przysługiwała tzw. ulga uczniowska, mają problem z jej wykorzystaniem ze względu na podwyższenie kwoty wolnej od podatku w Polskim Ładzie. Ulga ta została zlikwidowana z dniem 1 stycznia 2004 r., z zachowaniem praw nabytych. Jak zauważa Rzecznik Praw Obywatelskich nowe prawo łamie zasadę, która zezwala na odstąpienie od zasady praw nabytych tylko w szczególnych okolicznościach.

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca
Russell Bedford

Mimo interpelacji w tej sprawie (por. Interpelacja nr 30424 z dnia 10.01.2022 r.) oraz mimo zapewnień Ministerstwa co do możliwości skorzystania z praw nabytych do ulgi uczniowskiej, po wprowadzeniu Polskiego Ładu pojawiły się z tym problemy, co zostało zgłoszone Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Jak zauważa RPO, stosownie do art. 13 ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw i art. 4 ustawy o zmianie ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podatnikom, którzy przed dniem 1 stycznia 2004 r. nabyli prawo do obniżki podatku dochodowego o kwotę ulgi uczniowskiej w zakresie i na zasadach określonych w przepisach ustaw podatkowych, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2004 r., a odliczenia te nie znalazły pokrycia w podatku dochodowym obliczonym za lata poprzedzające rok 2004, przysługuje prawo do dokonywania tych

odliczeń na zasadach określonych w tych ustawach, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2004 r.

Ministerstwo stwierdziło w odpowiedzi na przywołaną interpelację, że „ulga uczniowska będzie realizowana poprzez odliczenie od podatku dochodowego również w 2022 r. Polski Ład nie zmienia zasad realizacji tej ulgi. Na sposób jej realizacji nie może wpływać fakt, że niektóre osoby nie zapłacą podatku dochodowego ze względu na podwyższenie kwoty wolnej od podatku do 30 tys. zł.”, jednak za tą deklaracją nie poszły ustalenia prawne, co sprawia, że możliwość skorzystania z ulgi na mocy praw nabytych staje się de facto fikcyjne, a znakomita większość podatników nie będzie mogła z niego skorzystać.

Tymczasem odstąpienie od zasady praw nabytych jest dopuszczalne tylko w szczególnych okolicznościach, a więc gdy przemawia za tym inna zasada konstytucyjna (wyrok TK z dnia 22 czerwca 1999 r., sygn. akt K 5/99). Uzyskane przez podatników prawo nie powinno być zatem odebrane lub w niekorzystny sposób zmodyfikowane. Z uwagi na powyższe, Rzecznik Praw Obywatelskich zaapelował o zajęcie stanowiska w sprawie ulgi uczniowskiej oraz o poinformowanie, czy w Ministerstwie Finansów rozważane jest wprowadzenie możliwości skorzystania z ulgi uczniowskiej w innej formie.

*Odliczenia
od podatku z tytułu
ulgi za wykształcenie
uczniów
lub z tytułu
zatrudnienia
pracowników
w celu
przygotowania
zawodowego
dokonało
za 2020 roku 8
tysięcy podatników.
Po wprowadzeniu
Polskiego Ładu
większość z nich
nie skorzysta
z nabytego prawa.*

Nowy kodeks spółek handlowych nie ułatwi prowadzenia działalności

Nowelizacja ksh wprowadza prawo holdingowe i corporate governance, które mają usprawnić prowadzenie działalności gospodarczej. Eksperci alarmują, że będzie wprost przeciwnie i w obecnym kształcie ustawa zwiększy ryzyko działalności gospodarczej.

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca
Russell Bedford

Ustawa podpisana przez Prezydenta wprowadza największe od lat zmiany, które mają w zamierzeniu udoskonalić tzw. ład korporacyjny. Wśród nich są:

- nowe kompetencje rady nadzorczej: ma ona być szczegółowo informowana o działalności firmy, dostaje prawo do korzystania z doradcy. Rada może ustanowić doraźny lub stały komitet rady nadzorczej, składający się z członków rady nadzorczej, do pełnienia określonych czynności nadzorczych;
- przymusowy wykup udziałowców posiadających 25 proc. udziałów. Zgodnie z ustawą zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek może podjąć uchwałę o przymusowym wykupie udziałów albo akcji wspólników albo akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 10% kapitału zakładowego przez spółkę dominującą, która reprezentuje bezpośrednio co najmniej 90% kapitału zakładowego. Oznacza to, że w spółce publicznej nadal można wykupić akcjonariuszy mających nie więcej niż 5 proc. głosów, a

w spółce kapitałowej zamkniętej będzie można wywłaszczyć udziałowców mających 25 proc. udziałów, czyli zazwyczaj 25 proc. głosów;

- nowe prawo zakłada, że zarządzanie grupą wymaga wiążących poleceń. Spółka dominująca może wydać spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek wiążące polecenie dotyczące prowadzenia spraw spółki (wiążące polecenie), jeżeli jest to uzasadnione interesem grupy spółek oraz przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Adrian Zwoliński, ekspert ds. rynku finansowego i prawa korporacyjnego Konfederacji Lewiatan, stwierdza, że w przyjętym kształcie ustawa zwiększy ryzyko działalności gospodarczej i wprowadzi zbędną biurokratyzację. – De facto reguluje zwykły obieg dokumentów i informacji wewnątrz spółki za pomocą daleko idących instrumentów prawa karnego.

Jeśli chodzi o prawo holdingowe to przewiduje niejasne zasady podjęcia uchwały o odmowie wykonania wiążącego polecenia, co utrudni procesy decyzyjne w części spółkach. Ponadto niejednoznaczne zasady określające stosunek dominacji i zależności spółek na gruncie nowego prawa holdingowego będą wywoływały donioślejsze problemy niż dotychczas – chcąc to prawo wprowadzić należałoby najpierw rozwiązać wcześniejsze wątpliwości.

Nowe kompetencje rady nadzorczej: ma ona być szczegółowo informowana o działalności firmy, dostaje prawo do korzystania z doradcy. Rada może ustanowić doraźny lub stały komitet rady nadzorczej, składający się z członków rady nadzorczej, do pełnienia określonych czynności nadzorczych

Obowiązki przedsiębiorców w zakresie zapewnienia płatności bezgotówkowych

W ramach pakietu nowelizacji pod szumną nazwą Polski Ład, którego rozwiązania w przeważającej mierze weszły w życie z początkiem stycznia 2022 r., celem rozniesienia nowego impulsu dla stopniowo rosnącej tendencji rynkowej w zakresie płatności bezgotówkowych, a przy tym w dążeniu do przeciwdziałania i zwalczania szarej strefy obracającej się głównie wokół transakcji gotówkowych[1], rodzimy ustawodawca zdecydował o nałożeniu na znaczącą część przedsiębiorców obowiązku polegającego na zapewnieniu możliwości dokonywania zapłaty przy użyciu instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Jan Markowicz

Aplikant adwokacki

Mowa tutaj o regulacji dodanej w art. 19a ustawy Prawo przedsiębiorców. Zgodnie z omawianym przepisem, zapewnienie płatności m.in. poprzez terminale płatnicze dotyczy przedsiębiorców obowiązanych do prowadzenia ewidencji sprzedaży przy użyciu kas rejestrujących w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług, a więc przede wszystkim przedsiębiorców z niektórych branż, dokonujących sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych.

Co więcej obowiązek ten musi zostać urzeczywistniony w każdym miejscu, w którym działalność gospodarcza jest faktycznie wykonywana, w szczególności w lokalu oraz poza lokalem przedsiębiorstwa lub w pojeździe wykorzystywanym do świadczenia usług transportu pasażerskiego.

Dodatkowym novum, z którym część przedsiębiorców będzie zmagać się od 1 lipca 2022 r., będzie obowiązek zapewnienia współpracy pomiędzy wykorzystywanym terminalem płat-

niczym oraz kasą rejestrującą, umożliwiającą połączenie i przesyłanie danych między kasą a Centralnym Repozytorium Kas.

Chodzi o tzw. kasy online, które w czasie rzeczywistym, za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, w sposób bezpośredni, ciągły i zautomatyzowany umożliwiają fiskusowi monitorowanie i analizę danych o zdarzeniach zaistniałych w związku z eksploatacją kasy, m.in. rodzaju, ilości i terminie sprzedaży, jak również danych o zdarzeniach zapisywanych w pamięci kas rejestrujących, mających znaczenia dla ich pracy, m.in. fiskalizacji kasy, zmianie stawek podatku, zmianach adresu punktu sprzedaży, czy dacie dokonania przeglądów technicznych.

Na marginesie należy przypomnieć, że ustawodawca przewidział szereg preferencji podatkowych, które mają zachęcić jak największą rzeszę przedsiębiorców do wdrożenia w swoich przedsiębiorstwach kas online. Można tutaj wymienić szybki (15-dniowy) termin zwrotu podatku VAT dla tzw. po-

datników bezgotówkowych (u których udział transakcji bezgotówkowych zaewidencjonowanych na kasach online lub wirtualnych wynosi co najmniej 80%), czy ulgę na wydatki związane z nabyciem i eksploatacją terminala (np. opłaty interchange, czy opłaty systemowe).

Na koniec należy zaznaczyć, że przedsiębiorcy objęci analizowaną regulacją muszą mieć na uwadze, że w świetle ustawy o podatku od towarów i usług, niedopełnienie obowiązku zapewnienia współpracy pomiędzy kasą online oraz wykorzystywanym terminalem płatniczym zostało obwarowane karą w wysokości 5.000 zł, nakładaną w drodze decyzji przez naczelnika urzędu skarbowego.

Biorąc pod uwagę krótki termin do wdrożenia wspomnianej współpracy kas fiskalnych oraz terminali płatniczych, przedsiębiorcy już teraz powinni rozważyć powzięcie odpowiednich kroków, umożliwiających zadośćuczynienie analizowanemu regulacjom.

[1] uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Druk nr 1532) - <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=1532>

Tajemnica przedsiębiorstwa w kontekście zmian w ustawie o finansach publicznych

Od 1 lipca 2022 r. informacje o wszystkich kontraktach przekraczających wartość 500 zł, które od początku tego roku zostały zawarte przez organy publiczne (w tym JST), będą jawne i trafią do rejestru prowadzonego przez ministra finansów. Będzie to dość szczegółowy zestaw danych o treści danego kontraktu. Obowiązek wpisu do rejestru zawarty został w nowo dodanym art. 34a ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Regulacja wprowadzona nowelizacją kodeksu karnego oraz niektórych innych ustaw z 14 października 2021 r. rodzi wiele wątpliwości.

Oliwia Wójcik,
radca prawny

Powstają pytania, kiedy można odmówić podania informacji z uwagi na tajemnicę przedsiębiorcy (art. 35 ustawy o finansach publicznych)? W jaki sposób można wykazać, że jakaś informacja nie była zamieszczona w rejestrze, gdyż stanowi tajemnicę przedsiębiorcy? Innymi słowy gdzie jest granica tajemnicy?

Zasada jawności

Jedną z zasad finansów publicznych na gruncie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest zasada jawności, która zakłada, że gospodarka środkami publicznymi jest jawna. Zasada ta była dotychczas realizowana poprzez szereg środków, m.in. przez jawność debat budżetowych czy podawanie do publicznej wiadomości kwot dotacji czy zbiorczych danych dotyczących finansów publicznych. Zupełnie nowym środkiem realizacji zasady jawności, który wejdzie w życie dnia 1 lipca 2022 r., wprowadzony ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustawy, jest udostępnianie określonych umów w rejestrze umów.

Wprowadzony nowelizacją art. 34a ustawy o finansach publicznych przewiduje funkcjonowanie rejestru umów zawartych przez jednostki sektora finansów publicznych, który prowadzony będzie przez Ministra Finansów w systemie teleinformatycznym. W rejestrze umów zamieszczane będą informacje o umowach zawartych w formie pisemnej, dokumentowej, elektronicznej albo innej formie szczególnej, których wartość przedmiotu przekracza 500 zł. Informacje zamieszczone w rejestrze umów dotyczyć będą umów, które mogą podlegać udostępnieniu na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. W rejestrze umów nie będą jednak zamieszczane informacje o wszystkich umowach, w szczególności o umowach zawartych w wyniku rozstrzygnięcia zamówień oraz konkursów, którym nadano klauzulę zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych lub jeżeli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa.

Mając na uwadze niską (500 zł) wartość przedmiotu umowy, która determinuje obowiązek wpisania

umowy do rejestru umów, a także wąski katalog umów, które obowiązkowi takiego wpisu nie podlegają, w praktyce z pewnością do rejestru wpisywana będzie znaczna liczba umów zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych. Z perspektywy przedsiębiorców zawierających umowy z takimi jednostkami pewne obawy budzić może potencjalne ryzyko ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę ich przedsiębiorstwa. Nowelizacja ustawy przewiduje jednak w tym zakresie odpowiednie regulacje. Mianowicie, do rejestru umów odpowiednie zastosowanie znajdą przepisy art. 5 ust. 1, 2 i 2a ustawy o dostępie do informacji publicznej, które dotyczą możliwości ograniczenia prawa do informacji publicznej.

Poza innymi możliwymi przypadkami takiego ograniczenia, w kontekście wspomnianych obaw przedsiębiorców, prawo do informacji podlega ograniczeniu ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy, przy czym ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym

o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy przedsiębiorca rezygnuje z przysługującego mu prawa. Powyższe ograniczenie jest zbieżne z normą wyrażoną w art. 61 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którą ograniczenie prawa do informacji może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa.

O ile zatem informacje dotyczące umowy zawartej przez przedsiębiorcę z jednostką samorządu terytorialnego co do zasady podlegają wpisowi do rejestru umów, o tyle obowiązek ten podlegać jednak będzie ograniczeniu w stosunku informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa. W przypadku, gdy w stosunku do danej umowy rzeczywiście dojdzie do ograniczenia prawa do informacji z tej przyczyny, w rejestrze umów zamieszczone powinny zostać wówczas informacje co do zakresu wyłączenia i podstawy prawnej wyłączenia jawności oraz powinien zostać wskazany organ lub osoba, które dokonały wyłączenia, a także podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia jawności. W teorii zatem mogłoby się zdawać, że obawy przedsiębiorców o ujawnienie tajemnicy ich przedsiębiorstwa nie powinny mieć podstaw.

Definicja tajemnicy przedsiębiorstwa uprawniającej do ograniczenia prawa do informacji

Nieco inaczej prezentują się jednak

takie obawy z praktycznego punktu widzenia. Zarówno ustawa o finansach publicznych, jak i ustawa o dostępie do informacji publicznej, nie zawierają definicji tajemnicy przedsiębiorstwa uprawniającej do ograniczenia prawa do informacji. Definicji takiej należy zatem poszukiwać w ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Zgodnie z art. 11 ust. 2 tej ustawy, przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, które jako całość lub w szczególnym zestawieniu i zbiorze elementów nie są powszechnie znane osobom zwykle zajmującym się tym rodzajem informacji albo nie są łatwo dostępne dla takich osób, o ile uprawniony do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi podjął, przy zachowaniu należytej staranności, działania w celu utrzymania ich w poufności.

Obowiązujące przepisy, w tym przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, nie wskazują zatem enumeratywnie, jakie informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa. Są to, ogólnie ujmując, określone informacje posiadające wartość gospodarczą, które nie są powszechnie znane, a przedsiębiorca podjął działania w celu zachowania ich poufności. Kwestia, czy dana informacja w istocie stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa, powinna być zatem rozstrzygana każdorazowo indywidualnie, pod kątem konkretnego przypadku.

Pomocne przy ocenie może okazać się jednak orzecznictwo. Tytułem przykładu, za informacje

stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa uznać można informacje dotyczące imion i nazwisk w wykazach osób, w szczególności w zestawieniu z opisem specjalistycznego doświadczenia tych osób (por. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 maja 2021 r., KIO 696/21), informacje o kontrahentach, dostawcach, stosowanych rabatach, wzory i metody działania, całokształt doświadczeń i wiadomości przydatnych do prowadzenia przedsiębiorstwa (por. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 19 kwietnia 2021 r., KIO 576/21), szczegółowa kalkulacja kosztów i przyjęta metodologia wyliczenia ceny stanowiąca w praktyce o konkurencyjności firmy na danym rynku (por. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 22 kwietnia 2021 r., KIO 715/21), opis projektu zawierający pełny opis technologii, obiektów i urządzeń oraz porównanie rozważanych opcji technologicznych pod kątem nakładów inwestycyjnych i ich przyszłych kosztów eksploatacyjnych, szczegółowe informacje dotyczące planów inwestycyjnych, informacje know-how (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2018 r., I OSK 931/16). Z kolei za informacje niestanowiące tajemnicy przedsiębiorstwa uznawano m.in. przygotowanie cen jednostkowych dla warunków danego postępowania (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba we Wrocławiu z dnia 5 grudnia 2019 r., IV SA/Wr 389/19), cenę, termin wykonania, okres gwarancji, warunki płatności (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Olsztynie z dnia 24 października 2019 r., II SA/OI 697/19).

Klauzule umowne dotyczące wyłączenia jawności ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa

W kontekście ograniczenia zasady jawności ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa warto przypomnieć, co funkcjonuje w ustawie o finansach publicznych także obecnie, że klauzule umowne dotyczące wyłączenia jawności ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa w umowach zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych lub inne podmioty, o ile wynikające z umowy zobowiązanie jest realizowane lub przeznaczone do realizacji ze środków publicznych, uważa się za niezastrzeżone, z wyłączeniem informacji technicznych, technologicznych, organizacyjnych przedsiębiorstwa lub innych posiadających wartość gospodarczą w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich w tajemnicy lub w przypadku gdy jednostka sektora finansów publicznych wykaze, że informacja stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa z uwagi na to, że wymaga tego istotny interes publiczny lub ważny interes państwa. Warto podkreślić zbieżność tej regulacji z definicją legalną tajemnicy przedsiębiorstwa, o której mowa w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, przy czym jest ona rozszerzona o możliwość powołania się przez jednostkę samorządu terytorialnego na kryterium interesu publicznego lub interesu państwa. Omawiana regulacja traktuje wprost o nieskuteczności – w pewnym zakresie – umownego wyłączenia jawności ze względu na tajemnicę

przedsiębiorstwa, niemniej jednak wskazuje również przy tym, kiedy takie zastrzeżenie będzie jednak skuteczne, a skuteczne będzie wówczas, gdy wyłączeniu jawności będą podlegać informacje wypełniające de facto definicję tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji rozszerzonej o kryterium interesu publicznego lub interesu państwa.

Wydawać się może, że w kontekście wprowadzenia obowiązku rejestrowania umów, możliwość umownego wyłączenia jawności może nabrać nowego, praktycznego znaczenia. Zastrzeżenie bowiem w umowie informacji, wobec których strony (a szczególnie przedsiębiorca) chcą wyłączyć jawność, a które rzeczywiście stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, może być dla kierownika jednostki samorządu terytorialnego, który wprowadza dane do rejestru, klarowną przesłanką do zamieszczenia w rejestrze umów – zamiast informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa – informacji co do zakresu wyłączenia i podstawy prawnej wyłączenia jawności.

Nie powinno przy tym umknąć uwadze, że wraz z wprowadzeniem rejestru umów uregulowano również sankcje za nieprzestrzeganie związanych z nim obowiązków. Mianowicie, kto nie wykonuje lub nie dopuszcza do wykonania obowiązku prowadzenia, aktualizacji, udostępnienia lub wprowadzenia danych do rejestru umów albo podaje w nim nieprawdziwe dane, podlegać będzie grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Jedną z zasad finansów publicznych na gruncie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest zasada jawności, która zakłada, że gospodarka środkami publicznymi jest jawna. Zasada ta była dotychczas realizowana poprzez szereg środków, m.in. przez jawność debat budżetowych czy podawanie do publicznej wiadomości kwot dotacji czy zbiorczych danych dotyczących finansów publicznych.

C&C CHAKOWSKI & CISZEK

Niemiecki rynek pracy 2021

Zatrudnianie i delegowanie

**Dostęp dla obywateli
państw spoza UE i EOG**

**Regulacje prawne
i praktyka**

**Nowe możliwości i zagrożenia
w dobie COVID-19**

Więcej na naszych szkoleniach

www.cc.info.pl/szkolenia/eventy

+48 728 275 168

**GERMAN
DESK**

www.russellbedford.pl

www.rbakademia.pl

Biuro Warszawa

ul. Marynarska 11
02-674 Warszawa
T: 22 299 01 00
F: 22 427 44 02
E: office@russellbedford.pl

Biuro Katowice

ul. Lompy 14 lok. 410
40-040 Katowice
T: 32 731 34 20
F: 32 731 34 21
E: katowice@russellbedford.pl

Biuro Kraków

ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
T: 12 307 40 90
F: 22 427 44 02
krakow@russellbedford.pl